

سترانا (یا طیور الطایره) د ناقبه‌را دو ئاوازدانه‌ران دا

ئیسماعیل بادی

که‌وه‌کب هه‌مه‌زه

شانازی ب خۆ برن مافی هه‌ر که‌سه‌کی یه‌ نه‌خاسمه‌ هه‌که‌ خودان شیان بیت و ناڤ و ده‌نگیا خۆ وه‌رگرتن بیت و شیا بیت خزمه‌ته‌کێ بۆ گه‌له‌ی خۆ بکه‌ت و که‌سێن دا هه‌یتنه‌ر د هه‌ر بیا فه‌کی دا پێ بگه‌هینیت، به‌لێ ده‌می هه‌ر که‌سێ شیانین خه‌لکه‌کێ د به‌ر خۆ ب هه‌م به‌ریت و شانازی پێ بکه‌ت، هه‌نگێ نه‌و نه‌ به‌س دگه‌ل ده‌روونی خۆ پێ نه‌ راستگۆیه، به‌لکه‌ دگه‌ل جفاکێ تێدا دژیتن و رۆژ بو رۆژ هه‌یه‌یه‌ت و که‌سینا وی، پله‌ پێن بلند ژ ره‌وشتی ژێ ژێ ده‌ینه‌ خوار و خه‌لک ب چا فه‌کێ کێم به‌رێخو ده‌نه‌ن هه‌تا کو ده‌یه‌ته‌ ژ به‌رکرن.

مه‌ره‌سا مه‌ ژ ئێ شانا زیا خۆ مه‌زنکرن ب بابه‌ تێن خه‌لکی، دزی یه‌ کو ده‌ژمارا چوینی دا ژ رۆژنامه‌یا (ئه‌فرۆ) ئه‌م ل دۆر دزییا ئه‌ده‌بی ناخفتبوین، لێ ژ به‌ر نه‌که‌ین د ناڤ واری هونه‌ری دا ژێ مشه‌ دزی هاتینه‌ کرن چ د واری موزیکێ دا یان پێ که‌قال و ده‌قین نفیسی دا ژ په‌یه‌قین سترانا و شانۆگه‌ریا و هه‌تا دگه‌هته‌ کاریکاتیران.

د ناڤ عه‌ره‌بان دا، سایته‌کێ تایبه‌ت ب دزیان ب ناڤ (نادی لصوص الکلمه) هه‌یه‌ و گه‌له‌ک ب باش و ئاشکه‌رایێ دزیان به‌رچاڤ دکه‌ت و د به‌یه‌ن خوزی مه‌ ژێ ئه‌ڤ جوهره‌ کاره‌ ئه‌نجام دا بان.

داکو ژ بابه‌تی دور نه‌که‌ڤین، د دیداره‌کا خۆدا هونه‌رمه‌ند عه‌بدو له‌عزیز سلیمان دا بوو خویاکرن کو ئاوازا سترانا (یا طیور الطایره) ئه‌وا هونه‌رمه‌ندی عیراقی (سه‌عدون جابر) د به‌یه‌ن ژ ئاوازین وی یه‌ «ده‌ما ئه‌زل رومادی ۱۹۷۴-۱۹۹۰ ئه‌و کارێ من ل وێرێ دکر هه‌می ب عه‌ره‌بی بوو... هوزانفانه‌کێ ناڤداری عه‌ره‌ب هه‌بوو ب ناڤی (که‌ریم ئه‌لعیراقی) ده‌هاته‌ ده‌ڤ من کو په‌یه‌قین سه‌عدون جابر و حه‌سین نه‌عمه‌ دانا بوون و من ئاواز دکرن و هه‌تا کو ده‌یه‌ته‌ بێرا من ئه‌و سترانا سه‌عدون جابر ئه‌وا د به‌یه‌ن (یا طیور الطایره) و هه‌تا پێنج ئاوازان ژێ نا هه‌ین بێرا من کو من دا بێن، لێ ناڤی من نه‌ دانا یه‌ سه‌ر به‌س د به‌یه‌ن ژ به‌رکو ئه‌ز کورد بووم و ئه‌و عه‌ره‌ب بوو» ئه‌فرۆ ژ هه‌ژمارا ۲۲۸ رۆژا ۲۰۰۸/۲/۲۷.

سه‌عدون جابر

به‌ری ئێ نفیسینا مه‌ نفیسه‌کار سه‌گشان عه‌بدو له‌کیم ژ مه‌ به‌تر بوو، د هه‌ژمارا (۲۳۰) رۆژا ۲۰۰۸/۳/۱۲ دا ژ رۆژنامه‌یا ئه‌فرۆ داخویاکرن کو ئاوازا وی سترانی یا هونه‌رمه‌ندی مه‌زنی عیراقی (که‌وه‌کب هه‌مه‌زه‌یه)، هونه‌رمه‌ند سه‌عدون جابر ل دۆر ئێ سترانی د به‌یه‌ن «ل سالا ۱۹۷۳ ئیکه‌م سترانا من هاته‌ تۆمارکرن ب ناڤی (یا طیور الطایره) و ئێ سترانی ناڤ و ده‌نگ بو من چیکرن و ئه‌ز دامه‌ نیاسین بۆ خه‌لکی ل سه‌ر ئاستی عیراقی و پشتی به‌ره‌لاه‌قبوونا وی ئه‌ز هاته‌ نیاسین ل سه‌ر ئاستی ده‌وله‌تین عه‌ره‌بی» کۆڤارا و هونه‌ر هه‌ژمارا (۳۲) به‌ریه‌ر (۴۷).

عه‌بدو له‌عزیز سلیمان

هه‌روه‌سا د دیداره‌کا رۆژنامه‌یا ئه‌فرۆ دا ژێ گوته‌یه‌ کو سالا ۱۹۷۲ ئیکه‌م جار هاتیه‌ کوردستانی و ئه‌و ستران گوته‌یه‌. (ئه‌فرۆ) هه‌ژمارا ۱۸۴ رۆژا ۲۰۰۷/۴/۱۱.

دناڤ ئان گۆتن و به‌رسفان دا چه‌ند پرسیار سه‌ری خۆ هه‌لدن:

- ئه‌ری ئه‌ڤ هوزانه‌ یا کێ یه‌ و که‌نگی هاتیه‌ نفیسن؟
- کێ ئاوازا دایه‌ هونه‌رمه‌ند سه‌عدون جابری؟
- کێ ئاوازدانه‌ری دروستی پێ سترانی یه‌، که‌وه‌کب هه‌مه‌زه‌ یان عه‌بدو له‌عزیز سلیمان هه‌؟
- که‌نگی ستران هاتیه‌ گۆتن و پاشی تۆمارکرن؟
- بۆچی هونه‌رمه‌ند سه‌عدون جابری د دیدارین خۆدا چ دگۆڤارا (هونه‌ر) دا یان رۆژنامه‌یا (ئه‌فرۆ) دا ناڤی

ئاوازدا نەرى نەگوتىيە ؟

- تو بېئىرى سترانىيىز بهيتتە دھوكى و هند يىن بىن نان و خوئى بيت پرسىيارا ئاوازدا نەرى خو نەكەت ھەر وەك ئەو دىبىئىت ب وئى سترانى د ناڧ عىراقى و دەولەتتىن عەرەبى دا يىن ھاتىيە نىياسىن؟

ل دووڧ وان ئىدەرئىن ل بەر دەستىن مە و وەكو پىزانىن ل جەم مە ھەين كو ئەم ئىككىن ئ گۇھدارىن دەنگى قى ھونەر مەندى و ھەر ئ زارۇكىنىيا خو ل پشتى سالا ۱۹۷۵ئ ل خوارنگەھىن گوندى (بادى) كو وى دەمى رىكا سەرەكى د ناڧىيەرا دھوك - تامىدىن دا ئەو بوو . بەردەوام كاسىتا ئەڧ سترانە تىدا ل سەر دەنگرا وان بوويە و روژانە مە گۇھدارى لى دكر .

د بەرسقا پرسىيارا ئىكى دا ، دى بېئىرىن پەيقىن قى سترانى ل سالا ۱۹۷۲ئ ئلا يىن ھوزانغانى عىراقى يىن ب ناڧ و دەنگ (زھىر ئەلدجىلى) قە ھاتىنە نڧىسىن ، پاشى ھونەر مەندى موزىكفان كەوكەب جەمزە بو سترانىيىز (حسىن نەمە) ئاواز كرىيە و ھەر وئ سالى ب دەنگى ھونەر مەند سەعدون جابرى ھاتىيە توماركرن .

د دیدارەکا خو دا (كەوكەب جەمزە) دىبىئىت: (سەعدون جابرى ئاوازىن مە دزى نە ، ئاوازا قى سترانى مە بو ھونەر مەند (حسىن نەمە) چىكرىبو ، لى ئەوى ب دەنگى خو بى ئاگەھدارىا مە توماركر ، ل سورىي مە دىت و مە گوتى ئەو سترانىن تە ئ ئاوازىن مە گوتىن دڧىت جارەكا دى سەر وئوى ب چاڧدېرىا مە تومار بکەينە قە ، بەلى وى ب ناڧى (كازم ئەفەندى) توماركرن . بەرى خو بىدە سالىتى (aliraqi community.htm) ئانكو ئاواز دانەرى وئ كەوكەب جەمزە يە ، بوچى ؟ .

دەمى ستران ھاتىيە ئاوازكرن و گوتىن ، ل سالا ۱۹۷۲ئ بو ، بەلى سەيدايى عەبدولعەزىز وەك ئەو دىبىئىت سالا ۱۹۷۴ ھاتىيە نەفى كر ب (رومادى) ، نە بوو بەغدا ، ھنگى ئەڧ كارە ھەمى ل بەغدا ھاتىيەكرن!!

سترانە ھند ناڧ و دەنگى خو وەرگىبىت و ھونەر مەند ل سەر ئاستى عىراقى و دەولى يىن بهيتتە نىياسىن و كەس پرسىيارا ئاوازدا نەرى وئ نەكەت . ھەكە بکەينە بەھانە كو ئاواز دانەرى وئ كورده و ژيەر ھندى ناڧى وى نەھاتىيە ، ئەقە بوچوونە گەلەكا لاوازە ، چونكى چەندىن ھونەر مەندىن كورد د ناڧ عەرەبان دا كار دكرن و بەرى سەيدايى مە بهيتتە نەڧىكرن و ناڧ و دەنگى خو وەرگرت بوو وەك (ئەحمەد ئەلخەلىل) و دەمەكى (گولبھار) و چەند ھونەر مەندىن دىتر .

دىسان دىبىئىن كو ئاوازدا نەرى سەرەكى ئى (كەوكەب جەمزە ئەلئەحمەدى) كو ئەوئى (كوردە) ل دووڧ گوتتا سالىتى (ويكىبىدىا) كو ئەو ئ كوردىن فەيلى يە ، ل سەر ئاستى عىراقى يىن ناڧدار بوويە و بەرى ئ عىراقى سالا ۱۹۷۳ئ دەرکەڧىت ، وى ل زانكوىا بەسرا كاردكر . ھەر وەسا ئەرى يا رەوايە ئەڧ ھونەر مەند ل ناحىيا (القاسم) سەر ب پارىزگەھا (الخلە) قە ل سالا ۱۹۴۴ ھاتىيە سەر دونىايى ، ئ زاروكىنىيى (بلوبل) لى ددا ، پاشى چو پەيمانگەھا ھونەر ئىن جوان / پشكا موزىكى و دنىڧا سالىن شىستان دا دەرکەڧت وەك ماموستا ل قوتابخانە يىن بەسرا ھاتە دامەزراندن . ل دەست پىكا سالىن ھەڧتىان ھاتە قەگۇھاستن بو بەغدا و ئ وئىرئ نەخوشىيىن وى ئلا يىن روژىمى قە ژيەر ھەلوئىستىن وى يىن نىشتامانى دەستىپكرن (www.iraq cp.org) .

د بەرسقا پرسىيارىن مە كرېن ل دۆر توماركرنا سترانى ، ھەر وەك دپتريا ئىدەران دا ھاتى ھونەر مەند سەعدون جابرى ب خو ئى دىبىئىت «سالا ۱۹۷۲ ھاتىيە گوتن و سالا ۱۹۷۳ ھاتىيە توماركرن» . لى بوچى ناڧى چ ئاوازدا نەرى نەگوتىيە د چ دیدارىن خودا ، چونكى وى ئى ب دروستى ئاواز ئ ئاوازدا نەرى وەر نەگرتىيە و جارا دوى ئى مافى وى خواری يە ، و ھەكە ئاوازا يا ھونەر مەند عەبدولعەزىز سلىمان با ، ھەر چ نەبا ھونەر مەند سەعدون جابرى ھاتە كوردستانى و ل ھەولېر و دھوك ئاھەنگ گىران ، دا پرسىيارا ئاوازدا نەرى كەت يان ئى د دیدارىن خودا دا ئامازئ دەتئ!! ئانكو يا وئ دىبىئىن بەرى روژئى ب پىئىنگى نەھىتە گرتن و راستى ھەر دى كەڧتە ئاڧى و ئەو روژ چو كو مروڧ تشتەكى بو خو بکەتە مال و كەسى ئاگەھ ئى نەبىت ، مروڧى چ ھەيە ، بلا شانازىيى يى بکەت .